

חומש עם רש"י • חקת-בלק • ראשון

Complete Word-for-Word Interlinear • Navy & Gold Edition

CHUKAS-BALAK • 1ST ALIYAH

CHAPTER PREVIEW

In this aliyah, Hashem teaches Moshe Rabbeinu and Aaron HaKohen the profound chok of the Parah Adumah (the Red Heifer), which is used to purify those who have become tamei through contact with a corpse. We learn the meticulous steps of preparing the ashes, sprinkling the spring water mixed with these ashes, and how this process uniquely purifies the defiled while rendering those involved in its preparation tamei.

Following these laws of taharah, the Torah transitions to the arrival of Bnei Yisrael in the wilderness of Zin, where Miriam HaNeviah passes away and is buried. Immediately following her death, the well that accompanied the nation in her merit dries up, leaving the community without water and leading them to contend with Moshe and Aaron in their distress.

All introductions, summaries, and contextual notes are the editor's commentary and are not part of the original text.

פסוק א

Pasuk 1

וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר:

saying Aharon and to Moshe to Hashem And spoke

פסוק ב

Pasuk 2

זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

Yisrael the children of to speak saying Hashem commanded which the Torah the statute of This is

וַיִּקְחוּ אֵלֶיהָ פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם אֲשֶׁר לֹא

not upon which a blemish in her there is not which unblemished red a cow to you and they shall take

עָלָה עָלֶיהָ עֹל:

a yoke upon her has come

רש"י

זאת חקת התורה. לפי שהשטן ואמות העולם מונין את ישראל, לומר מה

what saying Yisrael — taunt the world and the nations of that Satan Because the Torah is the ordinance of This

המצוה הזאת ומה טעם יש בה? לפיכך כתב בה חקה — גזרה היא

it is a decree ordinance regarding it He wrote therefore in it is there reason and what is this commandment

מלפני, אין לה רשות להרהר אחריה יומא ס"ז:

67b Yoma after it to criticize permission for you there is not from before Me

רש"י

ויקחו אליך. לעולם היא נקראת על שמך — פרה שעשה משה במדבר:
in the wilderness Moshe which made the cow thy name by is called it forever unto thee And they shall take

רש"י

אדמה תמימה. שתהא תמימה באדמימות, שאם היו בה שתי שערות שחרות
black hairs two in her there were that if in redness perfect that she should be perfect red
פסולת פרה פ"ב :
chapter two Parah she is invalid

פסוק ג

Pasuk 3

ונתתם אתה אל אלעזר הכהן והוציא אתה אל מחוץ למחנה
of the camp outside to — and he shall take the priest Elazar to — And you shall give
ושחט אתה לפניו:
before him — and he shall slaughter

רש"י

אלעזר. מצותה בסגן ספרי :
Sifrei is with the Segan its commandment Eleazar

רש"י

אל מחוץ למחנה. חוץ לשלוש מחנות:
camps of three outside the camp outside of To

רש"י

ושחט אתה לפניו. זר שוחט ואלעזר רואה שם; יומא מ"ב :
42 Yoma there watches and Elazar slaughters a non-priest before him it And he shall slaughter

פסוק ד

Pasuk 4

ולקח אלעזר הכהן מדמה באצבעו והזה אל נכח פני
the face of the front of toward and he shall sprinkle with his finger from her blood the priest Elazar And shall take
אהל מועד מדמה שבע פעמים:
times seven from her blood Meeting the Tent of

רש"י

אל נכח פני אהל מועד. עומד במזרחו של ירושלים ומתפון ורואה
and looks at and directs his intent Yerushalayim · at the east of He stands Meeting the Tent of the face of the front of Towards
פתחו של היכל בשעת הזאת הדם ספרי; זבחים ק"ה :
105 Zevachim Sifrei the blood the sprinkling of at the time of the Hechal · the entrance of

פסוק ה

וְשָׂרַף אֶת הַפָּרָה לְעֵינָיו אֶת עֲרָה וְאֶת בְּשָׂרָהּ וְאֶת דָּמָהּ עַל פְּרִשָּׁה
 its dung with its blood and — its flesh and — its hide — before his eyes the cow — And he shall burn
 יִשָּׂרַף:
 he shall burn

פסוק 5

וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֲרָז וְאַזּוֹב וּשְׁנֵי תוֹלְעֹת וְהִשְׁלִיךְ אֵל תוֹךְ
 the midst of into and he shall cast crimson and wool of and hyssop cedar wood of the Kohen And shall take
 שְׂרִפַּת הַפָּרָה:
 the cow the burning of

פסוק 6

וְכַפֵּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֵר יָבוֹא אֵל
 into he may enter and afterwards in the water his body and he shall bathe the Kohen his garments And he shall wash
 הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד הָעֶרֶב:
 the evening until the Kohen and he shall be tamei the camp

רש"י

אל המחנה. לַמַּחֲנֶה שְׂכִינָהּ, שָׂאִין טָמֵא מְשָׁלַח חוּץ לְשְׁתֵּי מַחֲנוֹת אֶלֶּא
 except camps of two outside who is expelled unclean person for there is no the Shechina into the camp of the camp Into
 זָב וּבֹעֵל קָרִי וּמִצְרָע עֵי פִסְחִים ס"ז:
 67a Pesachim see and a leper a seminal emission and one who experienced a zav

רש"י

וטמא הכהן עד הערב. סְרַסְהוּ וְדַרְשָׁהוּ — וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב
 the evening until and he shall be unclean and explain it invert it the evening until the Kohen and shall be unclean
 וְאַחֵר יָבֹא אֵל הַמַּחֲנֶה:
 the camp into he shall come and afterwards

פסוק 7

וְהַשְׂרִיף אֹתָהּ יְכַפֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִם וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם
 in water his flesh and he shall bathe in water his garments shall wash it And the one who burns
 וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב:
 the evening until and he shall be tamei

פסוק 8

וְאָסַף אִישׁ טָהוֹר אֶת אֶפֶר הַפָּרָה וְהָנִיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם
in a place to the camp outside and he shall place the cow the ashes of — who is pure a man And shall gather

טָהוֹר וְהִיתָה לְעֵדָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמִי נִדָּה
sprinkling for water of for a safekeeping Yisrael the children of for the congregation of and it shall be pure

חֲטָאת הוּא:

it is a purification offering

רש"י

וְהָנִיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה. לְשִׁלְשָׁה חֵלְקִים מִחֲלָקָה, אֶחָד נָתַן בָּהֶר הַמִּשְׁשָׁה,
Olives on the Mount of he placed one he divided it portions into three the camp outside And he shall lay
וְאֶחָד מִתַּחֲלָק לְכָל הַמִּשְׁמֶרֶת, וְאֶחָד נָתַן בַּחֵיל סִפְרֵי; פָּרָה פ"ג , זֶה שֶׁל
of This chapter 3 Parah Sifrei in the Cheil he placed and one the priestly divisions among all was divided and one
מִשְׁמֶרֶת הָיָה חוּץ לְעֹזָרָה, לְטַל מִמֶּנּוּ בְּנֵי הָעִירֹת וְכָל הַצֹּרִיכִין
who required and anyone the cities the inhabitants of from it to take the forecourt outside was the priestly divisions
לְטָהֵר, וְזֶה שֶׁבָּהֶר הַמִּשְׁשָׁה פָּהֲנִים גְּדוּלִּים לְפָרוֹת אַחֲרוֹת מְקַדְּשִׁין הַיִּמָּנָה,
from it purified themselves other for cows Priests High Olives which was on Mount and this to be cleansed
וְזֶה שֶׁבַחֵיל נָתַן לְמִשְׁמֶרֶת מִגְזֵרַת הַכְּתוּב, שֶׁנֶּאֱמַר וְהִיתָה לְעֵדָת
for the congregation of and it shall be as it is said the Scripture by decree of for safekeeping was placed which was in the Cheil and this
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת :
for safekeeping Israel the children of

רש"י

לְמִי נִדָּה. לְמִי הַזֵּה, כְּמוֹ "וַיִּדְּדוּ אֹכֶן בִּי" אֵיכָה ג' , "לִידוֹת אֶת
— to cast down three Eichah upon me a stone and they cast like sprinkling for waters of sprinkling For waters of
קֶרְנוֹת הַגּוֹיִם" זְכַרְיָה ב' , לְשׁוֹן זְרִיקָה:
throwing an expression of two Zechariah the nations the horns of

רש"י

חֲטָאת הוּא. לְשׁוֹן חֲטוּי, כְּפִשּׁוּטוֹ, וּלְפִי הַלְכוּתוֹ קִרְאָה הַכְּתוּב
the Scripture called it its laws and according to according to its literal purification an expression of it is a sin offering
חֲטָאת, לֹאמַר שֶׁהִיא כְּקֹדְשִׁים לְאָסֵר בְּהִנָּאָה עִי' סִפְרֵי; מִנְחוֹת נ"א :
another version Menachot Sifrei see for benefit to be forbidden like holy things that it is to say a sin offering

פסוק י

וְכַבֵּס הָאִסָּף אֶת אֶפֶר הַפָּרָה אֶת בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב
the evening until and he shall be impure his clothes — the cow the ashes of — the one who gathers And shall wash

וְהִיתָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְגֵר הָגֵר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם:
eternity for a statute of among them who resides and for the stranger Yisrael for the children of and it shall be

פסוק יא

הַנִּגֵּעַ בְּמֵת לְכָל נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים:
 days seven and he shall be impure a human soul of of any a corpse The one who touches

פסוק יב

הוא יִתְחַטֵּא בוּ בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהַר וְאִם לֹא יִתְחַטֵּא בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהַר:
 not and if he shall be pure the seventh and on the day the third on the day with it shall purify himself he shall he be pure not the seventh and on the day the third on the day he purifies himself

רש"י

הוא יתחטא בו. באפר הזה:
 this with the ash with it shall purify himself He

פסוק יג

כָּל הַנִּגֵּעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר יָמוּת וְלֹא יִתְחַטֵּא אֶת מִשְׁכַּן יְהוָה טָמֵא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מִי נִדָּה לֹא זָרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טְמֵאתוֹ בּוֹ:
 — purify himself and does not dies who the person the body of a corpse who touches Anyone the water of because from Yisrael that the soul and shall be cut off he has defiled Hashem the Tabernacle of is upon him his impurity still he shall be impure upon him dashed was not sprinkling

רש"י

במת בנפש. ואי זה מת? שֶׁל נֶפֶשׁ הָאָדָם, לְהוֹצִיא נֶפֶשׁ בְּהֵמָה שְׂאִין טְמֵאתָה צְרִיכָה הַזֹּאת; ד"א, בנפש זו רביעית דם חולין ע"ב:
 that not an animal the soul of to exclude man the soul of of dead body is this and which of a person with a dead body 72b Chullin of blood a quarter-log this is with a person another explanation sprinkling requires its uncleanness

רש"י

את משכן ה' טמא. אם נכנס לְעִזְרָה אֶפְלוּ בְּטָבִילָה בְּלֹא הִזָּאת שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי:
 sprinkling of without with immersion even into the Courtyard he entered if he defiled Hashem the Tabernacle of — and the seventh the third

רש"י

עוד טמאתו בו, אף על פי שֶׁטָבַל:
 that he immersed though · even is upon him his uncleanness yet

פסוק יד

זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם כִּי יָמוּת בָּאֹהֶל כָּל הַבָּא אֶל הָאֹהֶל וְכָל אִשָּׁר

that is and everything the tent into who comes everyone in a tent he dies when a person the law of This is

בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים:

days seven shall be impure in the tent

רש"י

כָּל הַבָּא אֶל הָאֹהֶל. בְּעוֹד שֶׁהֵמָּה בְּתוֹכוֹ:

within it the dead body is while the tent into that cometh all

פסוק טו

וְכָל כְּלִי פֶתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צִמִּיד פְּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא:

it is tamei upon it fastened lid there is no which open vessel and every

רש"י

וְכָל כְּלִי פֶתוּחַ. בְּכָלִי חֶרֶס הַפְּתוּב מִדְּבַר, שֶׁאֵין מְקַבֵּל טְמָאָה מִגִּבּוֹ אֱלָא

but rather from its back tumah receive which does not speaks the Scripture of clay of a vessel open vessel And every

מִתּוֹכוֹ, לְפִיכָּהּ אִם אֵין מְגוּפֶת צְמִידָתוֹ פְּתוּלָה עָלָיו יָפָה בְּחִבּוּר, טָמֵא הוּא,

it is tamei in connection well upon it tightly bound its sealing the cover of there is not if therefore from its inside

הָא אִם יֵשׁ צִמִּיד פְּתִיל עָלָיו טָהוֹר שֵׁם כ"ה :

25a there tahor upon it tightly bound a seal there is if behold

רש"י

פְּתִיל. לְשׁוֹן מִחְבֵּר בְּלִשׁוֹן עֲרָבִי, וְכֵן בְּרֵאשִׁית ל' "נִפְתּוּלֵי אֱלֹהִים

God With bonds of chapter 30 Bereshis and so Arabic in the language of joined is an expression of A thread

נִפְתַּלְתִּי — נִתְחַבַּרְתִּי עִם אֲחוֹתִי:

my sister with I have connected I have joined

פסוק טז

וְכָל אִשָּׁר יִגַּע עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלָל חֶרֶב אוֹ בְּמַת אוֹ בְּעֶצֶם אָדָם

a human a bone of or a corpse or sword one slain by field the open upon touches who And anyone

אוֹ בְּקִבְרֵי יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים:

days seven shall be tamei a grave or

רש"י

עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה. רַבּוֹתֵינוּ דָּרְשׁוּ לְרֵבוֹת גּוּלָּל וְדוּפֶק סַפְרֵי; חוּלִין ע"ב .

72 Chullin Sifrei and a coffin wall a coffin lid to include expounded our Rabbis the field the face of On

וּפְשׁוּטוֹ — עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה, שֶׁאֵין שֵׁם אֹהֶל, מְטַמָּא הַמָּת שָׁם

there the corpse renders unclean a tent there that there is not the field the face of on and its simple meaning

בְּנִגְיָעָה:

by contact

וְלָקְחוּ לְטֵמֵא מֵעֹפֹר שְׂרִפֶּת הַחֲטָאת וְנָתַן עָלָיו
 upon it and he shall put the purification offering the burning of from the ashes of for the contaminated And they shall take
 מִמֵּי חַיִּים אֶל כָּלִי:
 a vessel into living water

וְלָקַח אֶזוֹב וְטָבַל בַּמִּים אִישׁ טָהוֹר וְהִזָּה עַל הָאֹהֶל וְעַל
 and upon the tent upon and he shall sprinkle who is pure a man in the water and shall dip hyssop And shall take
 כָּל הַכֵּלִים וְעַל הַנֶּפְשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם וְעַל הַנִּגֵּעַ בַּעֲצָם אוֹ
 or the bone the one who touches and upon there were that the souls and upon the vessels all
 בַּחֲלָל אוֹ בַּמֵּת אוֹ בַּקָּבֵר:
 the grave or the corpse or the slain

וְהִזָּה הַטָּהוֹר עַל הַטֵּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
 the seventh and on the day the third on the day the impure person upon the pure person And he shall sprinkle
 וַחֲטָאוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמִּים
 in the water and he shall bathe his clothes and he shall wash the seventh on the day and he shall cleanse him
 וְטָהַר בָּעֶרֶב:
 in the evening and he shall be pure

רש"י

וַחֲטָאוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. הוּא גִמְרַ טְהֻרָתוֹ עֵי' סַפְרֵי :
 Sifrei see his purification the completion of this is the seventh on the day and he shall purify him

וְאִישׁ אֲשֶׁר יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ
 from the midst of that the soul then shall be cut off purify himself and not shall become impure who And a man
 הַקֹּהֵל כִּי אֵת מִקְדָּשׁ יִהְיֶה טֵמֵא מִי נִדָּה לֹא זָרַק עָלָיו
 upon him was dashed not sprinkling the waters of he defiled Hashem the Sanctuary of — because the congregation
 טֵמֵא הוּא:
 he is impure

רש"י

ואיש אשר יטמא וגו'. אם נאמר מקדש למה נאמר משכן? כו' כדאיתא
as it is etc. Tabernacle is it said why Sanctuary it is said If etc. shall be undean who And a man
בשבועות דף ט"ז :

16 page in Shevuot

פסוק כא

Pasuk 21

והייתה להם לחקת עולם ומי המי הנדה יכבס בגדיו
his garments shall wash sprinkling the water of and the one who eternality as a statute of for them And it shall be
sprinkles

והנגע במי הנדה יטמא עד הערב:
the evening until shall be contaminated sprinkling the water of and the one who
touches

רש"י

ומזה מי הנדה. רבותינו אמרו שהמזה טהור, וזה בא ללמד
to teach comes and this is clean that the one who sprinkles said our Rabbis sprinkling the water of And he who sprinkles
שהנושא מי חטאת טמא טמאה חמורה לטמא בגדים
garments to render undean stringent with an uncleanness is undean purification the water of that the one who carries
שעליו, מה שאין כן בנגע, וזה שהוציא בלשון "מזה",
"he who sprinkles" in the language of that it expressed and this with the one who touches so is not which that are upon him
לומר לה שאין מטמאין עד שיהא כהן שיעור הזאה נדה ט':
9 Niddah of sprinkling a quantity in them there is until render undean that they do not to you is to say

רש"י

והנגע, יטמא. ואין טעון כבוס בגדים:
garments washing of requiring but not shall be undean And he who touches

פסוק כב

Pasuk 22

וכל אשר יגע בו הטמא יטמא והנפש הנגעת תטמא עד
until shall be impure who touches and the person shall be impure the impure one him touches that And whatever
הערב:
the evening

רש"י

וכל אשר יגע בו הטמא. הנה שנטמא במת, יטמא:
shall become undean by a corpse who became undean this the undean person him touches which And everything

רש"י

והנפש הנגעת בו: בטמא מת:
a corpse that is undean by him that toucheth And the soul

רש"י

תטמא עד הערב. כאן למדנו שהמת אבי אבות הטמאה, ונוגע
and one who touches of uncleanness of progenitors is a progenitor that the corpse we learned here the evening until shall be unclean
בו אב הטמאה ומטמא אדם; זה פרושה לפי משמעה
its literal meaning according to is its explanation this a human and renders unclean of uncleanness is a primary source it
והלכותיה. ומ"א העתקתי מיסודו של רבי משה הדרשן וזהו:
and this is it the Preacher Moshe Rabbi of from the work I copied and a Midrashic explanation and its halachos

רש"י

ויקחו אליך. משלהם, כשם שהם פרקו נזמי הזהב לעגל משלהם, כך
so from their own for the calf the gold the earrings of divested that they just as from their own unto thee and they shall take
יביאו זו לכפרה משלהם: רש"י בשם ר' משה הדרשן
the Darshan Moshe Rabbi in the name of Rashi from their own for an atonement this shall they bring

רש"י

פרה אדמה. משל לבן שפחה שטנף פלטין של מלך, אמרו תבא אמו
his mother Let come They said a king of the palace that soiled a handmaid to the son of A parable red A cow
ותקנח הצואה, כך תבא פרה ותכפר על העגל תנחומא: רש"י בשם ר' משה
Moshe Rabbi in the name of Rashi Tanchuma the calf for and atone the cow let come So the filth and wipe up
הדרשן
the Darshan

רש"י

אדמה. על שם "אם יאדימו כתולע" ישעיהו א', שהחטא קרוי אדם: רש"י
Rashi red is called for the sin 1 Yeshayahu as scarlet they be red "If account of on Red
בשם ר' משה הדרשן
the Darshan Moshe Rabbi in the name of

רש"י

תמימה. על שם ישראל שהיו תמימים, ונעשו בו בעלי מומין, תבא זו
this let come blemishes possessors of through it and became perfect who were Yisrael account of on Perfect
ותכפר עליהם ויחזרו לתמותם: רש"י בשם ר' משה הדרשן
the Darshan Moshe Rabbi in the name of Rashi to their perfection and they shall return for them and atone

רש"י

לא עלה עליה על. כשם שפרקו מעליהם על שמים: רש"י בשם ר'
Rabbi in the name of Rashi Heaven the yoke of from upon themselves they cast off just as a yoke upon her went up not
משה הדרשן
the Darshan Moshe

רש"י

אל אלעזר הכהן. כשם שנקהלו על אהרן, שהוא כהן, לעשות העגל; ולפי
and because the calf to make a Kohen who was Aharon against that they gathered just as the Kohen Elazar To
שא־הָרֹן עָשָׂה אֶת הָעֵגֶל לֹא נִתְּנָה לוֹ עֲבוֹדָה זוֹ עַל יְדוֹ, שְׂאִין קְטִיגוֹר נֶעֱשֶׂה
becomes a prosecutor for not his hand by this service to him was given not the calf — made that Aharon

סִיגֹר: רש"י בשם ר' משה הדרשן

the Darshan Moshe Rabbi in the name of Rashi a defender

רש"י

וַיִּשְׂרֹף אֶת הַפָּרָה. כָּשֶׁם שֶׁנִּשְׂרַף הָעֵגֶל: רש"י בשם ר' משה הדרשן

the Darshan Moshe Rabbi in the name of Rashi the calf was burnt just as the cow — And he shall burn

רש"י

עֵץ אֲרֹז וְאַזְבִּיב וְשֵׁנִי תוֹלַעַת. שְׁלֹשָׁה מִיָּנִין הָלָלוּ כְּנָגֵד שְׁלֹשֶׁת אֲלָפֵי אִישׁ

men thousands of the three corresponding to these species three wool and crimson and hyssop cedar wood of

שֶׁנָּפְלוּ בָּעֵגֶל, וְאֲרֹז הוּא הַגָּבוֹה מִכָּל הָאֵילָנוֹת וְאַזְבִּיב נָמוּךְ מִכָּלָם, סִמְנָן שֶׁהַגָּבוֹה

that the lofty a symbol of them all is lowliest and hyssop the trees of all the tallest it is and cedar by the calf who fell

שֶׁנִּתְגַּאֲהַ וְחָטָא יִשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ כְּאַזְבִּיב וְתוֹלַעַת וְיִתְכַּפֵּר לוֹ: רש"י

Rashi for him and it will-be-atoned and a worm like hyssop himself — should lower and sinned who became proud

בשם ר' משה הדרשן

the Darshan Moshe Rabbi in the name of

רש"י

לְמַשְׁמֶרֶת. כְּמוֹ שֶׁפָּשַׁע הָעֵגֶל שְׁמוֹר לְדוֹרוֹת לְפָרְעָנוֹת, וְאִין לָהּ פְּקָדָה

a visitation to you and there is not for punishment for generations is kept of the calf that the transgression just as for keeping

שֶׁאִין בָּהּ מִפְּקָדָתָהּ הָעֵגֶל, שֶׁנֶּאֱמַר "וּבְיוֹם פְּקָדֵי וּפְקָדֹתַי" וְגו' שְׁמוֹת ל"ב

32 Shemos etcetera then I will visit of My visiting and on the day as it is said of the calf from the visitation in it that there is not

, וְכַשֵּׁם שֶׁהָעֵגֶל מְטַמֵּא כָּל הָעוֹסְקִים בוֹ, כֹּךָ פָּרָה תְּטַמֵּא כָּל

all renders unclean the cow so with it who busy themselves all renders unclean that the calf and just as

הָעוֹסְקִין בוֹ, וְכַשֵּׁם שֶׁנִּטְהָרוּ בְּאֶפְרוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וַיִּזֶּר עַל פְּנֵי הַמַּיִם"

the water the face of upon and he scattered as it is said with its ashes they were purified and just as with it who busy themselves

וְגו' שָׁם, כֹּךָ "וְלָקְחוּ לְטָמֵא מֵעֹפָר שִׁרְפַת הַחֹטְאֹת" וְגו': רש"י

Rashi etcetera of the purification of the burning from the dust for the unclean and they shall take so there etcetera

בשם ר' משה הדרשן

the Preacher Moshe Rabbi in the name of

פסוק כג

Pasuk 23

וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל הָעֵדָה מִדְבַּר צִין בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן

the first in the month Tzin the wilderness of the congregation all of Yisrael the children of And they came

וַיָּשֶׁב הָעָם בְּקָדֵשׁ וַתָּמָת שָׁם מִרְיָם וַתִּקָּבֵר שָׁם:

there and she was buried Miriam there and died in Kadesh the people and settled

רש"י

כָּל הָעֵדָה. הַשְּׁלֵמָה, שֶׁכָּבַר מֵתוֹ מֵתֵי מִדְבַּר וְאֵלוֹ פָּרְשׁוּ

were set aside and these the wilderness the dead of had died for already that is complete a congregation the congregation all of

לַחַיִּים:

for life

רש"י

ותמת שם מרים. למה נסמכה פרשת מיתת מרים לפרשת פרה אדמה?
red the cow to the section of Miriam the death of the section of was juxtaposed why Miriam there And she died
לומר לה, מה קרפנות מכפרין, אף מיתת צדיקים מכפרת מועד קטן כ"ח :
28 Katan Moed atones the righteous the death of so too atone sacrifices just as to you to say

רש"י

ותמת שם מרים. אף היא בנשיקה מתה, ומפני מה לא נאמר בה "על
"by regarding her was it said not what and because of died with a kiss she even Miriam there And she died
פי ה'"? שאינו דרך כבוד של מעלה, ובאהרן נאמר "על פי
the mouth of "by it is said and regarding Aharon Above of respect the way of because it is not Hashem" the mouth of
ה'" באלה מסעי במדבר ל"ג :
33 Bamidbar Masei in Eleh Hashem"

פסוק כד

Pasuk 24

ולא היתה מים לעדה ויקהלו על משה ועל אהרן:
Aharon and against Moshe against and they assembled for the congregation water any And there was not

רש"י

ולא היה מים לעדה. מפאן שכל ארבעים שנה היה להם הפאר בזכות
in the merit of the well to them there was years forty that all from here for the congregation water there was And not
מרים תענית ט':
9 Taanis Miriam

פסוק כה

Pasuk 25

ויָרָב הָעָם עִם מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר וְלוֹ גִּוְעֵנוּ בְּגֹועַ אֶחָיו
our brothers when perished we had perished and if only saying and they said Moshe with the people And quarreled
לפני יהוה:
Hashem before

רש"י

ולו גוענו. הלאי שגוענו:
we had died would that we had died and would that

רש"י

בגוע אחינו. במיתת אחינו בדבר, למד שמייתת צמא מגנה ממנה:
than it is worse thirst that death of this teaches by the pestilence our brethren by the death of our brethren In the dying of

רש"י

בגוע. שם דבר הוא, כמו במיתת אחינו, ולא יתכן לפרשו כשמתו
as when died to explain it is it correct and not our brothers by the death of like it is of a thing a noun In the dying of
אחינו, שאם פן היה לו לנקד בגוע:
bigvo'a to be voweled for it it would be so for if our brothers

וְלָמָּה הֵבֵאתֶם אֶת קְהֵל יְהוָה אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוּת שָׁם אֲנִי וְנֹדֶדִים
we there to die this the wilderness to Hashem the congregation of — have you brought and why

וּבְעִירָנוּ:

and our livestock

וְלָמָּה הֵעֵלִיתֵנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא אֵתנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַרָע הַזֶּה לֹא מָקוֹם
a place of not this evil the place to us to bring from Mitzrayim did you bring us up and why

זֶרַע וְתֵאֵנָה וְגִפְנִי וְרִמּוֹן וּמִים אֵין לְשָׁתוֹת:
to drink there is none and water and pomegranate and vine and fig seed

וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקֹּהֵל אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ
and they fell Meeting the Tent of the entrance of to the congregation from before and Aaron Moshe And came

עַל פְּנֵיהֶם וַיֵּרָא כְבוֹד יְהוָה אֲלֵיהֶם:
to them Hashem the glory of and appeared their faces upon

CHAPTER SUMMARY

The aliyah details the complete procedure of the Parah Adumah, including its slaughter outside the camp, the burning of its carcass with cedar wood, hyssop, and crimson wool, and the gathering of its ashes for the purification water. It outlines the laws of tumas meis (corpse impurity) for anyone who touches a dead body, enters a tent containing a corpse, or touches a grave, requiring sprinkling with the purification water on the third and seventh days. Finally, the narrative records the death of Miriam, the subsequent loss of water, and the resulting outcry of the congregation against Moshe and Aaron, who fall on their faces at the Tent of Meeting where Hashem's glory appears to them.

The Torah introduces the Parah Adumah as a "Chukas", a decree that transcends human intellect. The most striking paradox of this mitzvah is that the very ashes of the red heifer which purify the defiled actually make the pure cohanim who prepare them impure. Immediately after this, the Torah records the passing of Miriam and the sudden drying up of the well that traveled in her merit, which threw the nation into panic and complaint.

There is a profound connection here for our daily avodah. In life, we often encounter situations that seem completely contradictory or make no logical sense to us. We might do everything right, yet feel spiritually drained or face sudden, confusing hardships, just like the pure cohanim who became impure while helping others, or the nation that suddenly lost its water source after decades of miracles. The yetzer hara wants us to demand immediate explanations, to complain, or to give up when the math of life does not seem to add up.

The lesson of the Chok is that we do not need to understand Hashem's calculations to remain connected to Him. True emunah means accepting that Hashem's ways are higher than our understanding. When you face a situation that feels upside down, or when you do a chessed for someone else and feel like you paid a personal price for it, remember the Parah Adumah. We do what is right because it is the will of Hashem, trusting that the ultimate outcome is purification and growth, even if the process feels confusing right now.

Today, when something does not go according to your plans or makes no sense to you, catch yourself before you complain. Take a deep breath, smile, and say: "Hashem, this is a Chok to me, but I trust that You run the world with perfect wisdom."

הלכות שבת • פרק כ"ה

Complete Word-for-Word Interlinear • Navy & Gold Edition

CHAPTER PREVIEW

Chapter 25 of Hilchos Shabbos introduces the fundamental categories of muktzeh, the Rabbinic prohibition against moving certain objects on Shabbos. The Rambam begins by distinguishing between utensils whose primary function is permitted on Shabbos (kli shemelachto l'heter) and those whose primary function is forbidden (kli shemelachto l'issur). This distinction forms the basis for the varying levels of restriction placed on handling these items.

The chapter also defines items that do not qualify as utensils at all, such as stones, money, raw materials, and corpses. The Rambam outlines the specific conditions under which different categories of muktzeh may be moved, such as for the use of the object itself, for the space it occupies, or to protect the item from damage or theft.

All introductions, summaries, and contextual notes are the editor's commentary and are not part of the original text.

ה"א

כלים שמלאכתם להיתר בשבת

Halacha 1 • Utensils Whose Primary Use is Permitted on Shabbos

יש כלי שמלאכתו להיתר והוא הפלי שמותר לעשות בו בשבת
on Shabbos with it to do that is permitted is the utensil and it for permission whose work is a utensil There is
דבר שנעשה לו בחל. כגון כוס לשתות בו וקערה לאכל בה וסכין
and a knife with it to eat and a bowl with it to drink a cup such as on a weekday with it that is done a thing
לחתוך בו בשר ופת וקרנס לפצע בו אגוזים וכיוצא בהן:
of them and the like nuts with it to crack and a hatchet and bread meat with it to cut

This halacha defines the category of utensils whose primary function is permitted on Shabbos, such as eating and drinking vessels.

ה"ב

דין כלי שמלאכתו לאסור

Halacha 2 • The Law of a Utensil Whose Work is for Forbidden Use

ויש כלי שמלאכתו לאסור והוא הפלי שאסור לעשות בו
with it to do that is forbidden is the utensil and it for forbidden use whose work is a utensil And there is
בשבת דבר שנעשה בו. כגון מכתשת וריחים וכיוצא בהן שאסור
for it is forbidden to them and similar and a mill a mortar for example with it that is done the thing on Shabbos
לכתש ולטחון בשבת:
on Shabbos and to grind to crush

This halacha defines the category of muktzeh known as a utensil whose primary function is for a forbidden activity.

ה"ג

דיני טלטול כלי שמלאכתו להיתר וכלי שמלאכתו לאסור

כָּל כְּלִי שֶׁמְלַאכְתּוֹ לְהֵתֵר בֵּין הָיָה שֶׁל עֵץ אוֹ שֶׁל חֶרֶס אוֹ שֶׁל אֶבֶן
 stone of or earthenware of or wood of it was whether for permission whose work is utensil Any
 אוֹ שֶׁל מַתְּכַת מִתֵּר לְטַלְטְלוֹ בְּשַׁבָּת. בֵּין בְּשִׁבִּיל עֲצָמוֹ שֶׁל כְּלִי
 the utensil of itself for the sake of whether on Shabbos to carry it it is permitted metal of or
 בֵּין לְצַרְךָ מְקוֹמוֹ בֵּין לְצַרְךָ גּוֹפּוֹ. וְכָל כְּלִי שֶׁמְלַאכְתּוֹ לְאַסוֹר
 for prohibition whose work is utensil and any its body for the need of whether its place for the need of whether
 בֵּין הָיָה שֶׁל עֵץ אוֹ שֶׁל חֶרֶס אוֹ שֶׁל אֶבֶנִים אוֹ שֶׁל מַתְּכַת מִתֵּר
 it is permitted metal of or stones of or earthenware of or wood of it was whether
 לְטַלְטְלוֹ בְּשַׁבָּת בֵּין לְצַרְךָ גּוֹפּוֹ בֵּין לְצַרְךָ מְקוֹמוֹ אֲבָל בְּשִׁבִּיל
 for the sake of but its place for the need of whether its body for the need of whether on Shabbos to carry it
 עֲצָמוֹ שֶׁל כְּלִי אָסוּר:
 it is forbidden the utensil of itself

This halacha delineates the differences in the permitted reasons for carrying a utensil of permitted use versus a utensil of forbidden use on Shabbos.

ה'ל' ד'

טַלְטוּל כְּלִי שֶׁמְלַאכְתּוֹ לְהֵתֵר לְצַרְךָ גּוֹפּוֹ וּמְקוֹמוֹ

Halacha 4 • Moving a Utensil of Permitted Use for Its Own Sake or Its Place

כִּיצַד. מְטַלְטֵל הוּא אֶת הַקְּעָרָה שֶׁל עֵץ לֶאֱכֹל בָּהּ אוֹ לִישֵׁב בְּמְקוֹמָהּ. אוֹ
 or in its place to sit or with it to eat wood of the bowl — he moves How
 כְּדִי שֶׁלֹּא תִגָּנֵב. וְזֶה הוּא בְּשִׁבִּיל עֲצָמָה. וְכֵן אִם טַלְטֵל אוֹתָהּ מִן
 from it he moved if and so itself for the sake of is and this it be stolen that not in order
 הַחֲמָה כְּדִי שֶׁלֹּא תִתְיַבֵּשׁ וְתִשָּׁבֵר אוֹ מִן הַגְּשָׁמִים כְּדִי שֶׁלֹּא תִתְפַּח
 it swell that not in order the rains from or and break it dry out that not in order the sun
 וְתִפְסֹד הָרִי זֶה מְטַלְטֵל בְּשִׁבִּיל עֲצָמָה וּמִתֵּר מִפְּנֵי שֶׁמְלַאכְתָּהּ
 its melacha because and is permitted itself for the sake of is moving this behold and be ruined
 לְהֵתֵר:
 is for permitted use

This halacha defines the parameters of moving a utensil whose primary function is permitted, whether for its own protection or for the use of its space.

ה'ל' ה'

טַלְטוּל כְּלִי שֶׁמְלַאכְתּוֹ לְאַסוֹר לְצַרְךָ גּוֹפּוֹ וּמְקוֹמוֹ

Halacha 5 • Moving a Vessel of Forbidden Use for Its Space or Body

וְכֵן מְטַלְטֵל הוּא הֶרְחִים אוֹ הַמְּכַתְּשֶׁת לְשִׁבֵּר עָלֶיהָ אֶגְזִיזִים אוֹ לַעֲלוֹת
 to climb or nuts on it to crack the mortar or the mill he moves And so
 עָלֶיהָ לַמֶּטֶה וְזֶה הוּא לְצַרְךָ גּוֹפּוֹ אוֹ לִישֵׁב בְּמְקוֹמוֹ. אֲבָל אִינוֹ
 he may not but in its place to sit or its body for the need of is and this to the bed on it
 מְטַלְטְלָהּ כְּדִי שֶׁלֹּא תִשָּׁבֵר וְלֹא כְּדִי שֶׁלֹּא תִגָּנֵב. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא
 that is similar all and so it will be stolen that not in order and not it will break that not in order move it

This halacha explains the permissible and forbidden reasons for moving a vessel whose primary function is forbidden on Shabbos.

ה'ל'ו

אסור טלטול מוקצה שאינו כלי ודלתות הבית

Halacha 6: The Prohibition of Carrying Non-Utensil Muktzeh and House Doors

וְכָל שְׂאִינוּ כְּלֵי כְּגוֹן אֲבָנִים וּמַעוֹת וְקָנִים וְקוּרוֹת וְכִיּוּצָא בֵּהֶן אָסוּר

is forbidden of them and the like and beams and reeds and money stones such as a utensil that is not And any

לְטַלְטֹל. אֲבֹן גְּדוֹלָה אוֹ קוֹרָה גְּדוֹלָה אִף עַל פִּי שֶׁהִיא נִטְלָת בְּעֶשְׂרֵה

by ten is carried that it though even large a beam or large A stone to carry them

בְּנֵי אָדָם אִם יֵשׁ תּוֹרַת כְּלֵי עָלֶיהָ מְטַלְטְלִים אוֹתָהּ. דְּלִתוֹת הַבַּיִת אִף

even the house The doors of it we may carry upon it a utensil the status of there is if men

עַל פִּי שֶׁהֵן כְּלִים לֹא הוּכְנוּ לְטַלְטֹל לְפִיכָּךְ אִם נִתְפָּרְקוּ

they became detached if therefore to carry were they prepared not are utensils that they though

אִפְּלוּ בְּשַׁבָּת אֵין מְטַלְטְלִין אוֹתָן. וְכֵן הָעָפָר וְהַחֹל וְהַמֵּת אֵין

we do not and the corpse and the sand the earth And likewise them carry we do not on Shabbos even

מְזִיזִין אוֹתָן מִמְּקוֹמָן. וְכֵן שְׁמוֹנֶה חֳדָי הֵרִי הוּא כְּאֲבֹן

is like a stone he behold months who is alive eight And a child of from their place them move

וְאָסוּר לְטַלְטְלוֹ:

to carry him and it is forbidden

This halacha defines the category of muktzeh for items that are not utensils, such as stones, sand, and detached house doors.

ה'ל'ז

טלטול כלי שמלאכתו לאסור לצורך גופו

Halacha 7: Carrying a Utensil of Forbidden Use for the Sake of its Space or Body

מִתֵּר לְטַלְטֹל הַכְּלִי אִפְּלוּ שְׁלֹא לְצֻרָה תִּשְׁמִישׁוֹ אֲלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ

with it to perform but its usage for the need of not even the utensil to carry It is permitted

מְלָאכָה שְׁלֹא נַעֲשָׂה לְתִשְׁמִישָׁהּ. כִּיצַד. נוֹטֵל אָדָם קֶרֶס לְפִצָּע בּוֹ

with it to crack a hammer a person takes How so for its usage it was made that not a task

אֲגוּזִים. קוֹרְדֹם לְחֶתֶךְ בּוֹ דְּבִלָּה. מְגֵרָה לְגֵרֶר כֶּה אֶת הַגְּבִינָה. מְגֵרָפָה

a shovel the cheese — with it to scrape a saw a dried fig with it to cut an axe nuts

לְגֵרֶף כֶּה אֶת הַגְּרוֹגְרוֹת. אֶת הָרֶחֶת וְאֶת הַמְּזִלָּג לְתֵת עָלָיו אֲכֹל

food upon it to place the fork and — the winnowing shovel — the dried figs — with it to scoop

לְקַטֵּן. אֶת הַכּוֹשׁ וְאֶת הַכַּרְכָּר לְתַחֵב בּוֹ. מַחֵט שֶׁל סָקָאִין לְפִתּוֹחַ בּוֹ אֶת

— with it to open sack-makers of a needle with it to pierce the shuttle and — the spindle — for a child

הַדֶּלֶת. אֶת הַמַּכְתֶּשֶׁת לִישֵׁב עָלֶיהָ. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזָה:

to this similar all and so upon it to sit the mortar — the door

This halacha teaches that one may carry a utensil whose primary function is forbidden on Shabbos if it is needed to perform a permitted task.

וּמִטְלֹטֵל אָדָם מַחַט שֶׁל יָד הַשְּׁלֵמָה לְטֹל כֹּה אֶת הַקּוֹץ. אֲבָל אִם
 if but the splinter — with it to remove that is whole hand of a needle a person And may carry
 נִטַּל הַקֶּצֶה הַנִּקְוֶה שְׁלָה אוֹ הַקֶּצֶה הַחֹד שְׁלָה אֵין מִטְלֹטֵלִין
 carry we do not of it that is sharp the end or of it that is pierced the end was removed
 אוֹתָהּ. וְאִם הִיָּתָה גֵּלֶם וְעַדִּין לֹא נִקְבָּה מִתָּר לְטֹטֵלָהּ:
 to carry it it is permitted it was pierced not and still an unfinished vessel it was and if it

The Rambam rules that a whole hand-needle may be carried to remove a splinter, but if its eye or point is broken, it becomes muktza.

כָּל כְּלִי שֶׁמִּקְפִּיד עָלָיו שְׁמָא יִפְחָתוּ דָּמָיו כְּגוֹן כְּלִים הַמִּקְצִים לְסַחֲוָה
 for merchandise that are set aside utensils such as its value depreciate lest about it that one is careful utensil Any
 וְכִלִּים הַיְקָרִים בְּיוֹתֵר שֶׁמִּקְפִּיד עָלֵיהֶן שְׁמָא יִפְסְדוּ אָסוּר לְטֹטֵלָן
 to move them it is forbidden they spoil lest about them that one is careful exceedingly that are expensive and utensils
 בַּשַּׁבָּת וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא מְקַצֶּה מַחֲמַת חֲסָרוֹן פִּיס. כְּגוֹן הַמָּסֵר הַגָּדוֹל
 large the saw such as pocket loss of due to muktzeh that which is called is and this on Shabbos
 וְיָתֵד שֶׁל מַחֲרָשָׁה וְסַכִּין שֶׁל טַבָּחִים וְחֶרֶב שֶׁל אוֹשְׁכָפִים וְחֲצִין
 and the adze of shoemakers of and the knife butchers of and the knife a plow of and the coulter
 הַחֲרָשִׁים וְקָרְנֵס שֶׁל בַּשְּׁמִים וְכִיּוּצָא בְּהֵן:
 to them and similar perfumers of and a mallet the carpenters

This halacha defines the category of muktzeh machmas chisron kis, which includes expensive or specialized tools that one is careful to use only for their designated purposes.

כָּל כְּלִי שֶׁהִקְצֶה מַחֲמַת הָאָסוּר אָסוּר לְטֹטֵלוֹ. כְּגוֹן נֵר
 a lamp for example to carry it is forbidden the prohibition because of that was set aside utensil Any
 שֶׁהִדְלִיקוּ בּוֹ בַּשַּׁבָּת וְהַמְנוֹרָה שֶׁהָיָה הֵנֵר עָלֶיהָ וְשִׁלְחָן שֶׁהָיָה עָלָיו
 upon it that was and a table upon it the lamp that was and the candelabra on Shabbos with it that they kindled
 מַעוֹת אֶף עַל פִּי שִׁכְבָּה הֵנֵר אוֹ שֶׁנִּפְלוּ הַמַּעוֹת אָסוּר לְטֹטֵלָן.
 to carry them it is forbidden the money that fell or the lamp that was extinguished though · even money
 שֶׁכָּל כְּלִי שֶׁהָיָה אָסוּר לְטֹטֵלוֹ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת נֶאֱסָר לְטֹטֵלוֹ כָּל
 all of to carry it is forbidden the suns between to carry it forbidden that was utensil for any
 הַשַּׁבָּת כְּלָה אֶף עַל פִּי שֶׁהָלָךְ הַדָּבָר שֶׁגָּרַם לוֹ הָאָסוּר:
 the prohibition to it that caused the thing that departed though · even entirely the Shabbos

This halacha establishes the principle of 'migo d'itkatzai l'bein hashmasbot itkatzai l'chulo yoma'—that an object muktzeh at twilight remains muktzeh for the entire Shabbos.

הלי יא

טלטול כלי המקצה מחמת מאוסו בשבת

Halacha 11 • Moving a Utensil Set Aside Due to Repulsiveness on Shabbos

אבל כלי המקצה מחמת מאוסו כגון נר ישן של נפט וכלי
and a utensil kerosene of old a lamp such as its repulsiveness because of that is set aside a utensil But
הצואה וכיוצא בהן מותר לטלטלן בשבת אם הצורך להן:
them he needs if on Shabbos to move them is permitted to them and similar of excrement

This halacha discusses the permissibility of moving repulsive utensils, such as kerosene lamps or chamber pots, on Shabbos when they are needed.

הלי יב

טלטול דלתות ושברי כלים בשבת

Halacha 12 • Carrying Detached Doors and Broken Pieces of Utensils on Shabbos

כל הכלים הנטלין בשבת שנתפסקו דלתותיהן כגון דלתות שדה
a carriage the doors of for example doors whose on Shabbos that are carried the utensils All
תבה ומגדל בין שנתפסקו בשבת בין שנתפסקו קדם השבת
the Shabbos before they were detached or whether on Shabbos they were detached whether or a cabinet a chest
מותר לטלטל אותן דלתות. וכן כל הכלים הנטלין בשבת
on Shabbos that are carried the utensils all And similarly the doors them to carry it is permitted
שנשברו בין קדם השבת בין בשבת שבריהן נטלין והוא
and this is may be carried their broken pieces on Shabbos or whether the Shabbos before whether that broke
שיהיו שבריהן עושין מעין מלאכתו. כיצד. שברי
the broken pieces of How so their original function similar to perform their broken pieces provided that
ערבה לכסות בהן את פי החבית. שברי זכוכית לכסות
to cover glass the broken pieces of the barrel the mouth of — with them to cover a kneading trough
בהן את פי הפך. וכן כל כיוצא בזה. אבל אם אין השברים
the broken pieces are not if But to this that is similar all and similarly the flask the mouth of — with them
ראויין למלאכה כלל אסור לטלטלן:
to carry them it is forbidden at all for a function fit

This halacha discusses the permissibility of carrying detached doors of utensils and the broken shards of vessels on Shabbos, provided they remain fit for some useful function.

הלי יג

דין טלטול פסווי כלים וכסויי קרקעות בשבת

Halacha 13 • The Laws of Carrying Covers of Utensils and Ground Openings on Shabbos

כל פסווי הכלים נטלים בשבת והוא שיש תורת כלי עליהן.
upon them a utensil the status of provided that there is and that is on Shabbos may be carried the utensils covers of All
היה כלי מחבר בקרקע כגון חבית הטמונה בארץ. אם יש בפסוי
in the cover there is if in the earth that is buried a barrel such as to the ground attached a utensil If it was

שְׁלֵה בֵּית אַחִיזָה מְטַלְטֵלִין אוֹתוֹ וְאִם לֹא אֵין מְטַלְטֵלִין אוֹתוֹ.

it carry we may not not and if it we may carry holding a place of of it

וְכֵן כְּסוּיֵי הַקְרָקְעוֹת כְּגוֹן בּוֹרוֹת וַחֲרִיצִין אֵין מְטַלְטֵלִין כְּסוּי שְׁלֵהן

of them the cover carry we may not and ditches pits such as the grounds covers of And likewise

אֶלֶּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ בֵּית אַחִיזָה. כְּסוּי הַתְּנּוֹר אֵף עַל פִּי שְׂאִין

that there is not though · even the oven The cover of holding a place of to it there is · unless

לוֹ בֵּית אַחִיזָה מִתֵּר לְטַלְטְלוֹ:

to carry it it is permitted holding a place of to it

This halacha details when covers of utensils, ground-attached vessels, pits, and ovens may be carried on Shabbos based on whether they have handles.

ה'לי יד

דיני טלטול מן הצד בשבת

Halacha 14 · The Laws of Indirect Carrying of Muktzab on Shabbos

שְׁנֵי דְּבָרִים אֶחָד אָסוּר לְטַלְטְלוֹ וְאֶחָד מִתֵּר לְטַלְטְלוֹ וְהֵן סְמוּכִים זֶה

this are adjacent and they to carry it permitted and one to carry it forbidden one things Two

לְזֶה אוֹ זֶה עַל זֶה אוֹ זֶה בְּזֶה וּבְזֶמֶן שֶׁמְטַלְטֵלִין אֶחָד מֵהֶן יִטְלָל

will be carried of them one that one carries and at a time inside this this or this upon this or to this

הַשֵּׁנִי. אִם הָיָה צְרִיךְ לְדָבָר שֶׁמִּתֵּר לְטַלְטְלוֹ מְטַלְטְלוֹ וְאֵף עַל פִּי

though · and even he may carry it to carry it that is permitted of the thing in need he was if the second

שֶׁדָּבָר הָאָסוּר מְטַלְטֵל עִמּוֹ. וְאִם צְרִיךְ לְטַלְטֵל דְּבָר הָאָסוּר לֹא

he may not that is forbidden the thing to carry he needs and if with it is carried that is forbidden the thing

יִטְלָלְנוּ בְּאוֹתוֹ דְּבָר הַמִּתֵּר:

that is permitted thing by that carry it

This halacha defines the parameters of tiltul min batzad, permitting indirect movement of muktzab when the primary intent is to move a permitted item.

ה'לי טו

טלטול מקצה כדי לטל את המתר

Halacha 15 · Moving Muktzab Indirectly to Retrieve Permitted Items on Shabbos

כִּיצַד. פָּגָה שֶׁהָיְתָה טְמוּנָה בְּתֵבָן וַחֲרָרָה שֶׁהָיְתָה עַל גִּבִּי גִּחְתִּים

coals · upon that was and a cake in straw buried that was an unripe fig How

תוֹחֲכֵן בְּכוֹשׁ אוֹ בְּכַרְכָּר וְנוֹטֵלֵן וְאֵף עַל פִּי שֶׁהִתְבָּן

the straw though · and even and take them with a weaver's shuttle or with a spindle one may pierce them

וְהַגְחָלִים נִנְעָרִים בְּשִׁבְתָּ בְּשַׁעַת נְטִילָה. וְכֵן לֶפֶת אוֹ צִנּוֹנוֹת שֶׁהָיוּ

that were radishes or a turnip And so taking at the time of on Shabbos are moved and the coals

טְמוּנִים בְּעֶפֶר וּמִקְצַת הָעָלִים מְגֻלִּים שׁוּמְטִין בְּשִׁבְתָּ בְּעֵלָה שְׁלֵהן

of theirs by the leaf on Shabbos one may pull them out are revealed the leaves and some of in earth buried

וְאֵף עַל פִּי שֶׁהֶעֱפֵר נִנְעָר. אֲבָל אִם הָיָה כֶּכֶר אוֹ תִּינוֹק עַל גִּבִּי

· upon a child or a loaf of bread there was if But is moved the earth though · and even

הָאָבֶן אוֹ עַל גַּבֵּי הַקּוֹרָה לֹא יִטְלֹטֵל הָאָבֶן אוֹ הַקּוֹרָה בְּכֶפֶר אוֹ
or because of the loaf the beam or the stone carry one may not the beam · upon or the stone
בְּתִינוּק שִׁישׁ עָלֶיהָ. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּזֶה:
to this similar all and so upon it that is because of the child

This halacha discusses the permissibility of indirectly moving muktzeh items, such as straw, coals, or earth, in order to retrieve permitted food items on Shabbos.

ה'תש"ז

טלטול תינוק וכלכלה שיש בהם אבן בשבת

Halacha 16 · Carrying a Child or a Basket Containing a Stone on Shabbos

נוֹטֵל אָדָם אֶת בְּנוֹ שִׁישׁ לוֹ גַּעְגּוּעִין עָלָיו וְהָאָבֶן בְּיָדוֹ אֲבָל
but is in his hand even though the stone upon him a yearning for him who has his son — a person May take
לֹא דִינָר שָׂאָם יִפֹּל הַדִּינָר יִטְלָנוּ הָאָב בְּיָדוֹ. כִּלְכֵּלָה שְׁהִיתָה נְקוּבָה
punctured that was A basket in his hand the father will take it the dinar falls for if a dinar not
וְסָתָם נִקְבַּ שְׁלָה בְּאָבֶן מִתֵּר לְטַלְטֵלָה שְׁהִירִי הָאָבֶן נַעֲשִׂית כְּדִפּוֹן.
like a wall has become the stone since to move it it is permitted with a stone of it the hole and he plugged
הִיתָה הַכִּלְכֵּלָה מְלֵאָה פְּרוֹת וְהָאָבֶן בְּתוֹךְ הַפְּרוֹת אִם הָיוּ הַפְּרוֹת רְטֻבִים
moist the fruits were if the fruits is inside and the stone fruits filled with the basket If was
כְּגוֹן עֲנָבִים וְתוֹתִים נוֹטֵל אוֹתָהּ כְּמוֹת שְׂהִיָּא שָׂאָם יִנָּעַר הַפְּרוֹת
the fruits he shakes out for if as it is just it he may take and berries grapes such as
יִטְנָבוּ בְּעֶפֶר וּבְמָקוֹם הַפֶּסֶד לֹא גָזְרוּ:
did they decree not loss and in a place of in the dust they will be soiled

This halacha discusses the Rabbinic guidelines for carrying a child who is holding a stone or coin, and moving a basket containing a stone.

ה'ת"ז

דין פסיד לזכר האסור בשבת

Halacha 17 · The Laws of a Base for a Forbidden Object on Shabbos

חֲבִית שֶׁשָּׁכַח אָבֶן עַל פִּיהָ מִטָּה עַל צְדָהּ וְהִיא נוֹפֶלֶת. הִיתָה בֵּין
between If it was falls and it its side on he may tilt it its opening on a stone that one forgot A jug
הַחֲבִיּוֹת וְהָאָבֶן עָלֶיהָ מִגְבִּיהָ לְמָקוֹם אֲחֵר וּמִטָּה עַל צְדָהּ שָׁם וְהָאָבֶן
and the stone there its side on and tilt another to a place he may lift it is upon it and the stone the jugs
נוֹפֶלֶת. וְכֵן הַשּׁוֹכֵחַ מַעוֹת עַל הַכֶּרֶךְ וְצִרְךָ לִכְרֹךְ נוֹעֵר אֶת הַכֶּרֶךְ
the pillow — he may shake the pillow and he needs the pillow on money one who forgets And so too falls
וְהֵן נוֹפְלוֹת. וְאִם צִרְיָהּ לְמָקוֹם הַכֶּרֶךְ נוֹטֵל אֶת הַכֶּרֶךְ וְהַמַּעוֹת עָלָיו.
is upon it and the money the pillow — he may take the pillow the place of he needs And if fall and they
אֲבָל אִם הִנִּיחַ הַמַּעוֹת מִעֶרֶב שַׁבַּת עַל הַכֶּרֶךְ אוֹ הִנִּיחַ הָאָבֶן עַל
on the stone he placed or the pillow on Shabbos from the eve of the money he placed if But
פִּי הַחֲבִית הָרִי אֵלָיו אֲסוּרִין לְטַלְטֵלָן וְאִפְלוּ נִטְלוּ הַמַּעוֹת
the money were removed and even if to carry them are forbidden these behold the jug the opening of

וְהָאֶבֶן שֶׁהָיָה נֶעֱשֶׂה בְּסִיס לְדָבָר הָאֲסוּר:

that is forbidden for an object a base they became for behold and the stone

This halacha explains the difference between forgetting a muktzeh item on a vessel versus intentionally placing it there before Shabbos.

הליכה

טלטול אבן בקרויה ובגד שעל הקנה

Halacha 18 - Moving a Stone in a Gourd-Bucket and a Garment on a Reed

הָאֶבֶן שֶׁבְּקֵרוּיָהּ אִם מִמְּלֵאִין בָּהּ וְאִינָהּ נוֹפֶלֶת הָרִי הִיא כְּמִקְצֵת
is like part of it behold fall out and it does not with it one draws water if that is in the gourd-bucket The stone bucket

הַקְרוּיָהּ וּמִתֵּר לְמִלְאוֹת בָּהּ וְאִם לֹא אֵין מִמְּלֵאִין בָּהּ. בְּגֵד
A garment with it draw water one may not not and if with it to draw water and it is permitted the gourd-bucket
שֶׁעַל הַקְנָה שׁוּמְטוֹ מֵעַל הַקְנָה:
the reed from on one may slip it off the reed that is on

This halacha discusses the laws of muktzah regarding a stone used as a weight in a bucket and removing a garment from a reed on Shabbos.

הליכה

טלטול פרות האסורים באכילה ופדיון מעשר שני

Halacha 19 - Moving Produce Forbidden to Eat and Redeemed Second Tithe

פְּרוֹת שֶׁאֲסוּר לֶאֱכֹל כִּגְזוֹן פְּרוֹת שֶׁאֵינָם מְעֻשְׂרִין אֲפֹלוּ הֵן חִיבִין
are obligated they even if tithed that is not produce such as to eat that is forbidden Produce
בְּמַעֲשֵׂר מִדְּבָרֵיהֶם אוֹ מֵעֵשֶׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ אוֹ תְּרוּמָה טְמֵאָה
impure terumah or its terumah was taken that not first tithe or from their words in tithing
אוֹ מֵעֵשֶׂר שְׁנִי וְהִקְדָּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ בְּהִלְכָתוֹ אֲסוּר
it is forbidden according to their law were redeemed that not and consecrated second tithe or property
לְטַלְטֵל. אֲבָל הַדְּמַאי הוֹאִיל וְרִאשׁוֹי לְעֲנִיִּים וְכֵן מֵעֵשֶׂר שְׁנִי
second tithe and likewise for the poor and it is fit since demai but to move them
וְהִקְדָּשׁ שֶׁפִּדְּאוֹ אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתַן הַחֲמִשׁ מִתֵּר
it is permitted the fifth he gave that not though even that he redeemed them and consecrated property
לְטַלְטֵל:
to move them

This halacha details which types of untithed or consecrated produce are muktzah and forbidden to move on Shabbos, and which are permitted.

הליכה

טלטול תרומה טמאה וטהורה בכלי אחד

Halacha 20 - Carrying Pure and Impure Terumah Together in One Vessel on Shabbos

מִטְלֵטֵל יִשְׂרָאֵל הַתְּרוּמָה אִף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָהּ לוֹ. וּמִטְלֵטֵלִין
and we may carry for him fit that it is not though even the terumah an Israelite carries
תְּרוּמָה טְמֵאָה עִם הַטְּהוֹרָה אוֹ עִם הַחֲלִין אִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם בְּכֵלִי אֶחָד.
one in a vessel both of them were if the non-sacred with or the pure with impure terumah

בְּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים בְּשֶׁהִיְתָה הַטְּהוֹרָה לְמִטָּה וְהָיוּ פְּרוֹת הַמִּתְטַנְּפִין
 that get soiled produce and they were below the pure in that was are said words in what
 בְּקִרְקַע שָׂאם יִנָּעַר אוֹתָן יִפְסְדוּ. אֲכָל אִם הָיוּ אֲגוּזִים וּשְׁקָדִים
 and almonds walnuts they were if but they will be spoiled them he shakes out that if on the ground
 וְכִיּוֹצֵא בָהֶן נוֹעַר הַכֵּלִי וְנוֹטֵל הַטְּהוֹרָה אוֹ הַחֲלִין וּמִנִּיחַ הַטְּמֵאָה.
 the impure and leaves the non-sacred or the pure and takes the vessel he shakes out to them and similar
 וְאִם הָיָה צָרִיךְ לְמָקוֹם הַכֵּלִי בֵּין שֶׁהַטְּהוֹרָה לְמַעְלָה בֵּין שֶׁהִיְתָה לְמִטָּה
 below that it was whether is above that the pure whether the vessel the place of needing he was and if
 מְטִלְטֵל הַכֵּל כָּאֶחָד:
 as one everything he carries

This halacha discusses the guidelines for carrying impure terumah, which is muktzeh, when it is mixed in a vessel with pure terumah or non-sacred produce.

ה'כ"א

הַכֵּנֶת אֲבָנִים וְחֲרִיטִים לִישִׁיבָה מֵעֶרֶב שַׁבָּת

Halacha 21 · Preparing Stones and Palm Branches for Sitting Before Shabbos

נִדְבָךְ שֶׁל אֲבָנִים שֶׁחָשַׁב עָלָיו מִבְּעוֹד יוֹם אִם לְמָדוֹם מִתֵּר לִישִׁיב
 to sit it is permitted he prepared them if day from while upon it that he thought stones of A row
 עֲלֵיהֶן לְמָחָר וְאִם לֹא אָסוּר. חֲרִיטֵי שֶׁל דָּקֵל שֶׁגִּדְּרָן לְעֵצִים
 for wood that he cut them a date palm of Branches it is forbidden not and if on the morrow upon them
 וְנִמְלָךְ עֲלֵיהֶן מֵעֶרֶב שַׁבָּת לִישִׁיבָה מִתֵּר לְטִלְטָלוֹ. וְכֵן אִם
 if and so to move them it is permitted for sitting Shabbos from the eve of upon them and he changed his mind

יֹשֵׁב עֲלֵיהֶן מִבְּעוֹד יוֹם מִתֵּר לְטִלְטָלוֹ:
 to move them it is permitted day from while upon them he sat

This halacha discusses the requirement of designation or preparation before Shabbos to permit the handling and use of muktzeh items like stones and branches.

ה'כ"ב

טִלְטוּל קֶשׁ וְעָפָר בְּשַׁבָּת

Halacha 22 · Moving Straw and Earth on Shabbos

הַקֶּשֶׁ שֶׁעַל הַמִּטָּה לֹא יִנָּעַנְעוּ בְּיָדוֹ אֲכָל מִנְּעִנְעוֹ בְּגוּפוֹ. וְאִם הוּא
 it and if with his body he may move it but with his hand may he move it not the bed that is on The straw
 מֵאֲכָל בְּהֵמָה מִתֵּר לְטִלְטָלוֹ. וְכֵן אִם הָיָה עָלָיו כָּר אוֹ סִדִּין וְכִיּוֹצֵא
 and the like a sheet or a pillow upon it there was if and so to carry it it is permitted an animal is food of
 בָּהֶן מִנְּעִנְעוֹ בְּיָדוֹ שֶׁהָרִי נֶעֱשֶׂה כְּמִי שֶׁיֹּשֵׁב עָלָיו מִבְּעוֹד יוֹם.
 day while it was yet upon it who sat like one it becomes for behold with his hand he may move it of them
 הַמְכַנִּים קָפָה שֶׁל עָפָר בְּבֵיתוֹ אִם יַחַד לָהּ קָרָן זְווֹית מֵעֶרֶב
 from the eve of of an angle a corner for it he designated if into his house earth of a basket One who brings in

שַׁבַּת מִטְלָטְלוּ בְּשַׁבַּת וְעוֹשָׂה בּוֹ כָּל צָרְכָּיו:

his needs all with it and do on Shabbos he may carry it Shabbos

This halacha discusses the muktzeb status of straw on a bed and earth brought into the home, detailing when they may be moved by hand or body.

הליכה

אָסוּר בְּטוֹל כְּלִי מִהֵיכָנוּ בְּשַׁבַּת

Halacha 23 · The Prohibition of Negating the Readiness of a Utensil on Shabbos

אָסוּר לְבַטֵּל כְּלִי מִהֵיכָנוּ מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּסוּתֵר. פִּיּוּצָד. לֹא יִתֵּן

shall one place Not How so is like destroying that it because from its readiness a utensil to negate It is forbidden

כְּלִי תַּחַת הַנֵּר בְּשַׁבַּת לְקַבֵּל אֶת הַשָּׁמֶן הַנוֹטֵף. שֶׁהַשָּׁמֶן שֶׁבַּנֵּר

that is in the lamp for the oil that drips the oil — to receive on Shabbos the lamp under a utensil

אָסוּר לְטְלָטְלוּ וּכְשִׁיפּוֹל לְכָלִי יָאִסֵּר טְלָטוּל הַכְּלִי שֶׁהָיָה

which was the utensil the moving of it will become into the utensil and when it falls to move it is forbidden forbidden

מִתֵּר. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזָה. לְפִיכָךְ אֵין נוֹתְנִין כְּלִי תַּחַת הַתְּרַנְגָּלָת

the chicken under a utensil place we do not Therefore to this similar all and so permitted

לְקַבֵּל בִּיצָתָהּ. אֲבָל כּוֹפֶה הוּא הַכְּלִי עָלֶיהָ. וְכֵן כּוֹפֶה הַכְּלִי

the utensil one may overturn and so over it the utensil he one may overturn but its egg to receive

עַל כָּל דָּבָר שֶׁאָסוּר לְטְלָטְלוּ שֶׁהָיָה לֹא בְּטָלוּ שָׂאֵם יַחֲפִץ יִטְלָנוּ:

he can take it he desires for if has he negated it not since to move it that is forbidden item any over

This halacha explains the Rabbinic prohibition of rendering a permitted utensil unusable on Shabbos by causing a muktzeb item to fall into it.

הליכה

הַנָּחָת כְּלִי תַּחַת הַדֹּלֶף בְּשַׁבַּת

Halacha 24 · Placing a Vessel Under Dripping Water on Shabbos

נוֹתְנִין כְּלִי תַּחַת הַדֹּלֶף וְאִם נִתְמַלֵּא הַכְּלִי שׁוֹפֵךְ וְשׁוֹנֶה וְאִינוּ

and he is not and repeat one may pour the vessel became filled and if the dripping under a vessel One may place

נִמְנָע. וְהוּא שִׁיחָהּ הַדֹּלֶף רָאוּי לְרַחֲצָה אֲבָל אִם אֵינוּ רָאוּי אֵין

one may not fit it is not if but for washing fit the dripping is and this prevented

נוֹתְנִין וְאִם נָתַן מִתֵּר לְטְלָטְלוּ בַּמַּיִם הַמְּאֻסִּין שָׁבוּ. שְׂאִין

for we do not that is in it the repulsive with the water to carry it it is permitted one placed and if place

עוֹשִׂין גִּרָּף שֶׁל רְעִי לְכַתְחָלָה:

at the outset filth of a vessel make

This halacha discusses the permissibility of catching dripping water in a vessel on Shabbos and the restrictions based on whether the water is fit for use.

הליכה

הַצָּלַת מַשְׁקִין וְתַמְכֵּית קוֹרָה וּפְרִיסַת מַחְצָלָת בְּשַׁבַּת

Halacha 25 · Saving Liquids, Supporting a Broken Beam, and Spreading Mats on Shabbos

חֲבִית שֶׁל טֶבֶל שֶׁנִּשְׁבְּרָה מְבִיא כְּלִי וּמַנִּיחַ תַּחְתֶּיהָ הוֹאִיל וְאִם

and if since underneath it and place a utensil one may bring that broke tevel of A barrel

עבר ותקנו מתקן הרי הוא כמתקן. ונותנין כלי תחת הנר
 to receive the lamp under a utensil And we may place is like fixed it behold and fixed it he transgressed

לקבל ניצוצות מפני שאין בהן ממש ומתר לטלטל הכלי.
 A beam the utensil to move and it is permitted substance in them that there is not because sparks

קורה שנשברה אין סומכין אותה בספסל או בארופות המטה
 unless the bed with the sideposts of or with a bench it support we do not that broke

אלא אם כן היו רוחים וכל זמן שיחפץ יטלם כדי שלא
 nullify that he not in order he may take them that he desires time and any spaces there were . . .

יבטל כלי מהיכנו. פורסין מחצלת על גבי אבנים בשבת או על
 top of on or on Shabbos stones top of on a mat We may spread from its readiness a utensil

גבי פורת דבורים בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים
 and only the rains because of and in the rains the sun because of in the sun bees a beehive of

ובלבד שלא יתפון לצוד שהרי נוטלה בכל עת שירצה.
 And we may overturn that he wants time at any he may take it for behold to trap intend that he does not

וכופין את הסל בשבת לפני האפרוחים בשביל שייעלו עליו
 and go down upon it that they may go up for the sake the chicks before on Shabbos the basket —

וירדו שהרי מתר לטלטלו כשירדו מעליו. וכן כל כיוצא בזה:
 — to this that is similar all and so from upon it when they go down to move it it is permitted for behold

This halacha discusses the permissibility of placing utensils to catch dripping tevel or sparks, supporting broken beams, and using mats or baskets without nullifying the utensils' readiness for use on Shabbos.

הליכו

הצלת בהמה מצער פעלי חיים בשבת

Halacha 26 · Saving an Animal from Suffering on Shabbos and Handling Animals

בהמה שנפלה לבור או לאמת המים אם יכול לתן לה פרנסה
 sustenance to it to give one is able if the water into a channel of or into a cistern that fell An animal

במקומה מפרנסין אותה עד מוצאי שבת ואם לאו מביא כרים וכסתות
 and blankets pillows one brings not and if Shabbos the departure of until it one sustains in its place

ומניח תחתיה ואם עלתה עלתה. ואף על פי שמבטל כלי מהיכנו
 from its readiness a vessel that he nullifies though . . . and even it ascends it ascends and if beneath it and places

שהרי משליכו לבור לתוך המים מפני צער בעלי חיים לא
 not creatures living the suffering of because of the water into into the cistern he throws it for behold

גזרו. ואסור להעלותה בידו. וכן אין עוקרין בהמה
 an animal lift up one may not and likewise with his hand to lift it up and it is forbidden did they decree

וחיה ועוף בקצר אבל דוחין אותן עד שיכנסו. ומדדין עגלים
 calves and one may support they enter until them one may push but in a courtyard or a bird or a beast

וסיחים. תרנגלת שפרחה אין מדדין אותן מפני שהיא נשמטת מן
 from slips away that it because it support one may not that fled a chicken and foals

הַיָּד וְנִמְצְאוּ אֲגָפֶיהָ נִתְּלָשִׁין אֲבָל דּוֹחִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתִּכְנִס:

it enters until it one may push but are torn off its wings and it turns out the hand

This halacha discusses the permissibility of placing utensils under a trapped animal to prevent suffering on Shabbos, and the rules of handling and guiding animals.

CHAPTER SUMMARY

The Rambam details the halachos of muktzeh by categorizing utensils and objects based on their utility. Utensils of permitted use may be moved for their own protection, for their space, or for a permitted task. In contrast, utensils of forbidden use may only be moved to utilize their space or to perform a permitted task (such as using a hammer to crack nuts), but never solely to protect the utensil itself. Finally, items that are not utensils, such as stones, sand, money, and detached house doors, are completely muktzeh and may not be moved under any of these circumstances.

לְמַעֲשֶׂה WHAT TO TAKE HOME

The laws of muktzeh teach us a profound lesson about the power of boundaries and the sanctity of our focus. On Shabbos, Hashem asks us to categorize the world around us: some vessels are ready for holy, permitted use, some are restricted because their primary function is forbidden, and some are completely set aside because they are too precious or have no vessel-status at all. By mindfully pausing before we touch or move an object, we train ourselves to respect the spiritual boundaries that Hashem has set in His world.

This is not just about physical objects; it is a blueprint for our entire inner life. Just as we do not move a tool of forbidden labor for its own protection on Shabbos, we must learn to set boundaries for our minds and hearts. There are thoughts, worries, and business matters that are 'muktzeh' for Shabbos. When we actively choose what to engage with and what to leave untouched, we elevate our day from a physical rest to a deep, spiritual sanctuary.

Today, practice this mindfulness by pausing for just one moment before you pick up or move an object on Shabbos, consciously identifying its status and remembering that this simple physical act is a direct service of Hashem.

תהלים • חמשה קאפיטלער

The Five Daily Kapitlach

CHAPTER PREVIEW

These are the five kapitlach of Tehillim said every single day: 32, 43, 83, 121, and 130, each set word for word with its English meaning. They are gathered here as one section so the whole daily Tehillim can be said and downloaded together.

All introductions and contextual notes are the editor's commentary and are not part of the original text.

פֿאַרק ל"ב CHAPTER 32

לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נָשׁוּי פֶשַׁע כָּסוּי חֲטָאָה:
אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה:
כִּי הִחֲרַשְׁתִּי בְּלוּ עֲצָמִי בְּשֹׁאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם:
כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָה נִהַפָּה לְשׁוֹדִי בַּחֲרַבְנִי קִיץ סֵלָה:
חֲטָאתִי אוֹדִיעָה וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי פֶשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה נָשֵׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה:
עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֶיד אֱלֹהִים לְעַת מִצָּא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים אֱלֹהִים לֹא יִגִּיעוּ:
אַתָּה סֵתֵר לִי מִצָּר תִּצְרֵנִי רָנִי פִּלַּט תְּסוּבְּבֵנִי סֵלָה:
אֲשַׁכִּילָה וְאוֹרָה בְּדֶרֶךְ זוֹ תִּלְךָ אֵינִי עֹלָה עֵינִי:
אֵל תִּהְיוּ כָּסוּס כְּפָרֵד אִין הִבִּין בְּמִתְּג וְרָסוֹן עֲדִיו לְבָלוֹם בַּל קָרַב אֱלֹהִים:
רַבִּים מִכְּאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּיהוָה חֲסֵד יְסוּבְּבֵנוּ:
שִׁמְחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב:

פֿאַרק מ"ג CHAPTER 43

שָׁפֹטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי מִגּוֹי לֹא חֲסִיד מֵאִישׁ מִרְמָה וְעוֹלָה תִּפְלֹטֵנִי:
כִּי אַתָּה אֱלֹהִי מְעוּזִי לָמָּה זִנְחִיתָנִי לָמָּה קִדַּר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחֲץ אוֹיֵב:
שְׁלַח אוֹרָה וְאַמְתָּה הַמָּה יִנְחוּנִי יְבִיאוּנִי אֶל הַר קוֹדֶשְׁךָ וְאַל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ:
וְאַבּוֹאָה אֶל מִזְבֵּחַ אֱלֹהִים אֶל אֵל שְׁמֹחַת גִּילִי וְאוֹדָה בְּכִנּוֹר אֱלֹהִים אֱלֹהִי:
מִה תִּשְׁתַּחֲוֶה נַפְשִׁי וּמִה תִּתְהַמֵּי עָלַי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעַת פָּנֶי וְאַלְהֵי:

שִׁיר מִזְמוֹר לְאַסָּף:

אֱלֹהִים אֵל דָּמִי לָךְ אֵל תַּחֲרַשׁ וְאֵל תִּשְׁקֹט אֵל:

כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יִהְיֶינָיִם וּמִשְׁנֵאֶיךָ נִשְׂאוּ רֹאשׁ:

עַל עֲמָךְ יַעֲרִימוּ סוֹד וַיִּתְּעֲצּוּ עַל צָפוֹנֶיךָ:

אָמְרוּ לָכֵן וְנִכְחֵידֶם מִגּוֹי וְלֹא יִזְכָּר שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד:

כִּי נִוָּעְצוּ לֵב יַחֲדוּ עָלֶיךָ בְּרִית יִכְרֹתוּ:

אֱהִי אָדוֹם וַיִּשְׁמַעְאֲלִים מוֹאֵב וְהַגָּרִים:

גָּבַל וַעֲמֹן וַעֲמֶלֶק פָּלְשֶׁת עִם יִשְׁבִּי צוֹר:

גַּם אֲשׁוּר נִלְוָה עִמָּם הָיוּ זִרְעַ לִבְנֵי לוֹט סָלָה:

עָשָׂה לָהֶם כְּמִדְיָן כְּסִיסְרָא כְּיִבִּין בְּנַחֵל קִישׁוֹן:

נִשְׁמְדוּ בְּעֵין דָּאֵר הָיוּ דָמָן לְאַדְמָה:

שִׁיתֵּמוּ נְדִיבֵמוֹ כְּעָרֵב וְכִזְאָב וְכִזְבַּח וְכִצְלָמְנָע כָּל גְּסִיכְמוֹ:

אֲשֶׁר אָמְרוּ נִירְשָׁה לָנוּ אֵת גְּאוֹת אֱלֹהִים:

אֱלֹהֵי שִׁיתֵּמוּ כַּגִּלְגָּל כְּקֹשׁ לִפְנֵי רוּחַ:

כְּאֵשׁ תִּבְעַר יָעַר וְכִלְהָבָה תִּלְהַט הָרִים:

כֵּן תִּרְדָּפֶם בְּסַעֲרָךְ וּבְסוּפָתְךָ תִּבְהַלֵּם:

מִלֵּא פְּנֵיהֶם קִלּוֹן וַיִּבְקְשׁוּ שְׁמֶךָ יְהוָה:

יִבְשׁוּ וַיִּבְהָלוּ עַד־יָד וַיִּחַפְּרוּ וַיֵּאבְדּוּ:

וַיִּדְעוּ כִּי אַתָּה שְׁמֶךָ יְהוָה לִבְדָּדָה עֲלִיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ:

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים מֵאֵין יָבֹא עֲזָרִי:

עֲזָרִי מֵעַם יְהוָה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

אֵל יִתֵּן לַמוֹט רִגְלָךְ אֵל יָנוּם שִׁמְרָךְ:

הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל:

יְהוָה שִׁמְרָךְ יְהוָה צִלָּךְ עַל יַד מִיִּנָּה:

יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יִכָּכֶה וַיֵּרַח בִּלְיָלָהּ:

יְהוָה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשְׁךָ:

יְהוָה יִשְׁמֹר צַאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

פָּרָק ק"ל CHAPTER 130

שִׁיר הַמַּעֲלֹת מִמַּעַמְקִים קָרָאתִיהָ יְהוָה:

אֲדֹנִי שְׁמַעָה בְּקוֹלִי תַּהֲיֶינָה אָזְנֶיךָ קִשְׁבוּת לְקוֹל תַּחֲנוּנִי:

אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמֹר יְהוָה אֲדֹנִי מִי יַעֲמֵד:

כִּי עָמַךְ הִסְלִיכָה לְמַעַן תִּגְוֹרָא:

קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלְתִּי:

נַפְשִׁי לֹאֲדֹנִי מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר:

יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה כִּי עִם יְהוָה הַחֲסֵד וְהִרְבָּה עֲמוֹ פְדוּת:

וְהוּא יַפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנֹתָיו:

לְמַעֲשֶׂה WHAT TO TAKE HOME

When you feel weighed down by your mistakes, do not keep silent or try to hide them. Open your heart to Hashem in honest confession, and then immediately shift your focus to absolute trust in His forgiveness and constant protection, knowing that He never slumbers and is always guarding your steps.

Today, the moment you feel a heavy heart or a sense of spiritual distance, stop what you are doing, speak to Hashem in your own words to acknowledge your mistake, and then say out loud: 'My help is from Hashem, who forgives and guards my soul.'